

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky na návrh navrhovateľky: **Sociálna poisťovňa**, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava **v spore o právomoc medzi Sociálnou poisťovňou**, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava **a súdmi na konanie o jednorazové odškodnenie pozostalých žalobkýň**: 1./ **Z. K.**, rod. M., nar. X., bytom F., 2./ **mal. S. K.**, nar. X., zastúpená žalobkyňou 1./ ako zákonnou zástupkyňou, 3./ **mal. M. K.**, nar. X., zastúpená žalobkyňou 1./ ako zákonnou zástupkyňou, všetky zastúpené JUDr. P. K., advokátom so sídlom AK, R., proti žalovaným: 1./ **Ing. J. O. -I.**, B. a 2./ **Sociálna poisťovňa**, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, pobočka Košice, Festivalové námestie č. 1, Košice, takto jednohlasne

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky konanie **z a s t a v u j e**.

O d ô v o d n e n i e

Návrhom doručeným Najvyššiemu súd Slovenskej republiky 18. januára 2011 sa navrhovateľka domáhala, aby tento súd rozhodol, že na konanie o nároku žalobkýň na jednorazové odškodnenie pozostalých je príslušný Okresný súd Košice II.

Navrhovateľka v návrhu poukázala na to, že žalobkyne sa voči žalovaným domáhali nároku na *zvýšené* jednorazové odškodnenie smrteľného pracovného úrazu, ktorý M. K. utrpel X., a to žalobou, podanou 21. apríla 2004 na Okresnom súde Košice II. Okresný súd medzitýmnym rozsudkom č.k. 20C 85/2004-165 zo 7. apríla 2006 rozhodol tak, že uvedený nárok je čo do základu voči žalovanému v 1. rade opodstatnený a voči žalovanému v 2. rade

žalobu zamietol. Odvolaniu žalobkýň, ktoré si uplatňovali nárok aj voči žalovanej v 2. rade, Krajský súd v Košiciach nevyhovel a rozsudkom č.k. 5Co/245/2006-201 z 15. februára 2007 medzitýmny rozsudok okresného súdu potvrdil. Na základe podaného dovolania Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (ďalej len „dovolací súd“) uvedené rozsudky okresného i krajského súdu v potvrdzujúcej časti zrušil a konanie zastavil s tým, že po právoplatnosti jeho rozsudku sa vec postupuje Sociálnej poisťovni. Dovolací súd poukázal na to, že žaloba na uspokojenie jednorazového odškodnenia bola podaná 21. apríla 2004. Dňom 1. januára 2004 nadobudol účinnosť zákon č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, ktorý zrušil dovtedy platnú právnu úpravu zákonného poistenia zodpovednosti zamestnávateľa za škodu pri pracovnom úraze alebo chorobe z povolania, t.j. zákon č. 274/1994 Z.z.. Podľa § 44a ods. 2 a § 44b ods. 2 zák.č. 274/1994 Z.z. mal zamestnávateľ právo, aby pri vzniku poistnej udalosti Sociálna poisťovňa za neho hradila preukázané nároky na náhradu škody na zdraví spôsobenej pracovným úrazom alebo chorobou z povolania alebo aby mu uhradila ním nahradenú škodu. Zákonom č. 461/2003 Z.z. bolo zákonné poistenie zodpovednosti zamestnávateľa za škodu pri pracovnom úraze a chorobe z povolania nahradené úrazovým poistením. Nárok na jednorazové odškodnenie pozostalým v zmysle § 204 ods. 1 písm. d) a § 208 zák.č. 311/2001 Z.z.(Zákonník práce) v znení do 31. decembra 2003, vyplývajúci z pracovnoprávnej zodpovednosti zamestnávateľa za škodu spôsobenú smrteľným pracovným úrazom, sa od 1. januára 2004 zmenil na nárok z právneho vzťahu úrazového poistenia, teda nárok na úrazovú dávku. V zmysle § 172 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. v konaní vo veciach sociálneho poistenia rozhoduje o právach a povinnostiach účastníkov právnych vzťahov tohto poistenia Sociálna poisťovňa.

Navrhovateľka poukázala na to, že pobočka Sociálnej poisťovne, súc viazaná právnym názorom dovolacieho súdu, posúdila nárok žalobkýň ako žiadosť o úrazovú dávku – jednorazové odškodnenie podľa § 94 zák.č. 461/2003 Z.z. a rozhodnutiami z 24. marca 2010 číslo X. (žalobkyňa v 1. rade), X. (žalobkyňa v 2. rade) a X. (žalobkyňa v 3. rade) žalobkyniam nárok na jednorazové odškodnenie podľa § 94 zákona č. 461/2003 Z.z. nepriznala. Ústredie Sociálnej poisťovne rozhodnutiami z 3. augusta 2010, číslo X. (žalobkyňa v 1. rade), číslo X. (žalobkyňa v 2. rade) a číslo X. (žalobkyňa v 3. rade) odvolanie žalobkýň zamietlo a rozhodnutia pobočky potvrdilo. Rozhodnutia ústredia žalobkyne napadli žalobou a namietajú, že o ich nárokoch malo byť rozhodnuté podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003, teda podľa zákona č. 274/1994 Z.z. o Sociálnej poisťovni a § 208 Zákonníka práce.

Navrhovateľka namietla, že podľa zákona č. 274/1994 Z.z. o Sociálnej poisťovni nebola oprávnená rozhodovať o nárokoch poškodených, resp. pozostalých, ale v zmysle § 44a ods. 2 tohto zákona len plní za zamestnávateľa to, na čo je povinný zamestnávateľ podľa Zákonníka práce. Podľa navrhovateľky na uvedený prípad (jednorazové odškodnenie) možno per analogiam použiť spoločné stanovisko občianskoprávneho a správneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, publikované pod č. 27 v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu SR a rozhodnutí súdov SR č. 4/2006, podľa ktorého „rozhodovanie o nárokoch na náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti alebo pri uznaní invalidity alebo čiastočnej invalidity, o náhrade za stratu na dôchodku a o náhrade nákladov na výživu pozostalých, vzniknutých z pracovných úrazov alebo chorôb z povolania do 31. decembra 2003, patrí do právomoci súdu, aj keď nároky boli uplatnené po účinnosti zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov“, lebo žalobkyniam vznikol nárok na jednorazové odškodnenie pred 31. decembrom 2003 a svoje nároky si uplatnili po účinnosti zákona č. 461/2003 Z.z..

Podľa Čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky (zákon č. 460/1992 Zb.) sa každý môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Z citovaného ustanovenia vyplýva, že ochranu subjektívnych práv poskytujú sudy alebo iné orgány, o ktorých to stanoví zákon.

Podľa § 8a OSP Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhoduje spory o právomoc medzi súdmi a orgánmi štátnej správy.

Z ustanovenia § 8a OSP vyplýva, že podmienkou na rozhodnutie súdu o kompetenčnom konflikte medzi súdom a orgánom štátnej správy v konkrétnej veci je splnenie požiadavky, aby kompetenčný konflikt vznikol ešte pred právoplatným rozhodnutím správneho orgánu (prípadne súdu) vo veci samej.

Vzhľadom na okolnosť, že Sociálna poisťovňa, ústredie ako odvolací správny orgán vo veci právoplatne rozhodla, de facto uznala svoju právomoc o nároku žalobkýň 1/ až 3/

konať a rozhodnúť. Jej rozhodnutia v tejto veci nadobudli právoplatnosť, takže kompetenčný spor medzi súdom a správnym orgánom za daného stavu neexistuje.

Iná situácia by bola, ak by došlo k zrušeniu rozhodnutí Sociálnej poisťovne, ústredia z 3. augusta 2010 číslo X., číslo X. a číslo X.. V takom prípade by sa navrhovateľka rozhodnutia podľa § 8a OSP mohla domáhať.

Z uvedených dôvodov najvyšší súd konanie podľa § 104 ods. 1 OSP zastavil.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 13. júna 2011

JUDr. Viera Nevedelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Anna Koláriková